

לכבוד
מר ערן יעקב
מנהל רשות המיסים
רשות המיסים

שלום רב,

הנדון: בקשה לפגישה בעניין יישום חוק "מיסוי רווחים ממשאבי טבע"

בהמשך לפגישותינו ברשות המיסים מה-8 באוגוסט 2019, וה-13 בפברואר 2020.

בעקבות המשבר הכלכלי, הירידה הצפויה בגביית המיסים והגידול בגירעון ובהוצאות הממשלה, דומה כי ראוי שרשות המיסים תפעל ביתר שאת לגביית מס רווחי יתר ממשאבי הטבע. לצערנו, כפי שעולה מהדו"חות הכספיים של חברת "כימיקלים לישראל" לשנת 2019 שפורסמו לאחרונה, החברה ממשיכה לבצע "תרגילי מס" שכל מטרתם היא להימנע מתשלום מס רווחי היתר, ונראה כי עד כה רשות המיסים טרם הבהירה לחברה את עמדתה בנושא. לפי חישוב שביצעה חברת "כימיקלים לישראל" בעצמה, עליה לשלם מס של **180 מיליון דולר** לשנים 2016-2019 על פעילותה בים המלח, אם לא תתקבל פרשנותה לחוק.

1. לובי 99 הינו הלובי הציבורי הראשון בישראל, ארגון ללא מטרת רווח אשר מפעיל לוביסטים בכנסת ובמשרדי הממשלה כדי לקדם את האינטרסים של הציבור הרחב בנושאים כלכליים וחברתיים. אלפי חברי הארגון משלמים סכום קבוע על פי בחירתם, באמצעות הוראת קבע, ובתמורה מקבלים זכות הצבעה בבחירת הנושאים אותם יקדם הארגון. אחד הנושאים הראשונים שנבחר על ידי חברי הארגון הוא נושא התמלוגים על משאבי טבע, ובמסגרת זו אף סייענו בעיגון בחקיקה של מסקנות ועדת "ששינסקי 2" (להלן – "הועדה").

2. לאחר אישור חוק "מיסוי רווחים ממשאבי טבע" ב-2015 ואימוץ מסקנות הוועדה על ידי הכנסת, הערכת גורמי המקצוע במשרד האוצר ורשות המיסים הייתה כי לקופת המדינה יכנסו בשנה מאות מיליוני שקלים נוספים. אך בשנה האחרונה נפגשו פעמיים עם אנשי רשות המיסים, לאחר שהתברר כי מתום הליך החקיקה לא שילמה חברת "כימיקלים לישראל" ("להלן – "כי"ל") ולו שקל אחד ממס רווחי היתר לקופת המדינה. בדו"ח הכספי של כי"ל ל-2018, פירטה החברה את פרשנותה לחוק, פרשנות שאפשרה לעמדתה כאמור לא לשלם מס. במקום להשתמש לצורך חישוב מס רווחי היתר בעלות המופחתת של הרכוש הקבוע, כפי שהיא מופיעה בדו"חות הכספיים, בחרה כי"ל להשתמש בשווי ההוגן של נכסיה לפי עלות ההחלפה שלהם.

3. כי"ל צרפה לדו"ח הערכת שווי לא חתומה, על פיה במפעליה בישראל שווי הרכוש הקבוע הוא 6 מיליארד דולר. בדו"ח הבהירה כי"ל כי אם רשות המיסים לא תקבל את פרשנותה, היא מעריכה כי חבות המס שלה לשנים 2016-2018 תהיה 100 מיליון שקלים.

4. בדצמבר 2019 פורסם כי רשות המיסים בוחנת תיקון חקיקה בנושא, אך בעניין כ"ל נטען כי רשות המיסים דחתה את השומות שהציגה החברה וגורם ממשלתי אף מצוטט בכתבה כאומר שפרשנותה של כ"ל לחוק היא "כמעט חצייה של הגבול הפלילי"¹.
5. סברנו, כי ייתכן שיש לבחון תיקון חקיקה שימנע את המצב בו חברות שמשמשות לעסקיהן במשאבי טבע השייכים לציבור כולו יבצעו שערור נכסים "יצירתי" שיקטין את חבות המס שלהן, אולם בפגישתנו ברשות המיסים בפברואר 2020, הובהר לנו כי רשות המיסים איננה נזקקת לתיקון חקיקה לצורך גביית מס רווחי היתר מכ"ל.
6. למרות זאת, כאשר התפרסמו הדו"חות הכספיים של כ"ל לשנת 2019, התאכזבנו לגלות, כי כ"ל ממשיכה להעריך שהפרשנות שלה לחוק תתקבל על ידי רשות המיסים ולכן היא איננה צריכה לשלם מס רווחי יתר. עם זאת, כ"ל מציינת כי אם הפרשנות שלה לא תתקבל חבות המס שלה גדלה ל 180 מיליון דולר לשנים 2016-2019.²
7. כאמור, מביאוריה לדו"ח הכספי, נראה כי החברה איננה מעריכה גם כעת כי רשות המיסים אכן מתכוונת לגבות ממנה מס רווחי יתר על השנים המדוברות. בדו"ח נכתב "עמדת רשות המיסים עשויה להיות שונה באופן מהותי, ואף בסכומים מהותיים ביותר, כתוצאה מפרשנות שונה באשר לאופן יישום החוק, לרבות לגבי נושאים נוספים מעבר לנושא אופן מדידת שווי הרכוש הקבוע בספרים לעניין חוק מיסוי משאבי טבע. ככל שעמדת המס האמורה לעיל, ביחס לשווי הרכוש הקבוע בספרים, תידחה על-ידי רשות המיסים, משמע שמדידת הרכוש הקבוע לעניין זה צריכה להיות לפי שיטת העלות ההיסטורית המופחתת, התוצאה תהיה עלייה בחבויות היטל רווחי יתר בסכום מצטבר של כ- 180 מיליון דולר לשנים 2016-2019. להערכת החברה יותר סביר מאשר לא (*more likely than not*) כי עמדתה תתקבל".
8. לעמדתנו, ראוי כי רשות המיסים תידרש בהקדם לסוגיה ותציג את עמדתה המשפטית העקרונית באשר לגביית מס רווחי היתר, מבלי להגיע להסכמות עם כ"ל. לא ברור לנו כיצד מניחה החברה, במועד פרסום הדו"ח לשנת 2019 (מרץ 2020), כי פרשנותה תתקבל. האם הדבר נובע מכך שרשות המיסים טרם נקטה את האמצעים הנדרשים כדי לוודא כי המס אכן יגבה מן החברה?
9. כמו כן ראוי, כי רשות המיסים תפרסם את עמדתה בפומבי. מצב דברים זה, בו ארבע שנים לאחר חקיקת החוק "רווחים ממשאבי טבע", הרשות טרם גבתה את השקל הראשון של מס רווחי היתר, פוגע באמון הציבור בקבלת ההחלטות ברשות.
10. ברי לנו כי טובי משרדי רואי החשבון ועורכי הדין בישראל, עומלים על ביסוס הפרשנות המשפטית לפיה כ"ל איננה מחויבת לשלם את מס רווחי היתר.
11. לאור כל האמור לעיל, נבקש להיפגש עמך בהקדם האפשרי על מנת להציג את פרשנותנו המגובה בעמדות מומחים מטעמנו לחוק. לעמדתנו, על כ"ל לשלם את המס לשנים האלה, להימנע מביצוע

¹ **לובי**: (09.12.2019) המלחמה על קרן העושר: רשות המיסים בדרך לחקיקה נגד כ"ל; שוקלת גם הליכים משפטיים."

² ראה דו"ח שנתי כ"ל 2019, באור 16 – ה'.

"חשבונאות יצירתית" שתכליתה לחמוק מתשלום מס, ובכך להגביר את אמון הציבור בוודאי בימים של משבר כלכלי.

12. בברכה,

מרב דוד

סמנכ"לית, לובי 99

